

reformi.²⁶ Pri preučevanju problematike strokovnega šolstva je Komisija za proučevanje šolstva delo usklajevala z drugimi državnimi in gospodarskimi subjekti in se z njimi dogovarjala o reformi strokovnega šolstva, sodelovala pri izdelavi nomenklature standardnih poklicev in opisov del zanje na ustreznih šolah.²⁷

Delo in obveznosti, ki si jih je komisija zadala sama ali jih je zanje zadolžil Svet za prosveto in kulturo LR Slovenije, so že kmalu presegle normalni obseg dela priložnostne komisije (ki so navadno ustanovljene ad hoc za rešitev enega problema, če ne upoštevamo devize, da ustanoviš komisijo takrat, ko se znajdeš pred problemom, ki se kaže nerešljiv, a imaš vsaj komisijo, da se ubada s to kvadrato kroga). Svet za prosveto in kulturo je »začasnost« komisije, kot je bila omenjena že v sklepkih sveta, odpravil 25. oktobra 1955, ko je sklenil: »Namesto Komisije za proučevanje šolstva pri Svetu za prosveto in kulturo LRS naj se ustanovi samostojen proračunski zavod z imenom Zavod za proučevanje šolstva.«²⁸ Zavod je dejansko začel šele maja 1956, ko ga je formalno ustanovil Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije, toda funkcija, naloge in način dela, ki ga je novoustanovljeni zavod prevzel od »začasne« komisije, so bili že dodelani in domišljeni. Zavod za proučevanje šolstva kot samostojna proračunska ustanova je bil tako ustanovljen v istem mesecu, maja 1956, ko je bil tudi pristojni slovenski vladni organ dokončno ločen na Svet za kulturo in prosveto in Svet za šolstvo Ljudske republike Slovenije, Zavod za proučevanje šolstva pa je ob ločitvi seveda prišel v pristojnost slednjega.

Od ustanovitve komisije za reformo šol splošnega izobraževanja leta 1953 do leta 1956 so bile tako v Jugoslaviji in s tem tudi v Sloveniji ustanovljene številne komisije in ustanove, ki naj bi se ukvarjale s strokovnimi šolskimi vprašanji. Nekatere med njimi so bile komisije, zadolžene za izdelavo zgolj enega konkretnega elaborata ali zakonskega osnutka, druge so bile zametki stalnih, še danes delujočih ustanov, vsem pa je bilo skupno, da so bile njihove naloge ob ustanovitvi tesno povezane z načrtovanjem šolske reforme. Rezultati njihovega skupnega dela so bili že kmalu vidni v zametkih šolske reforme, ki se je od svojih predhodnic razlikovala po tem, da so zakonske predloge spremljali številni elaborati, analize, eksperimentalni preizkusi in statistične tabele, ki so dokazovali upravičenost ali neupravičenost posameznih idej in pobud.

²⁶ *Objave Sveta za prosveto in kulturo LRS VI*, št. 2 (20. 3. 1955), 3.

²⁷ O delu komisije za proučevanje šolstva, *Prosvetni delavec VI*, št. 14 (23. 9. 1954), 1.

²⁸ *Objave Sveta za prosveto in kulturo LRS VI*, št. 5–6 (20. 11. 1955), 1.